

Algebra — cvičení 8

(příklady cihlovou barvou jsme dělali on-line, na doma jsou ty ostatní bez hvězdiček)

Základy grup

1. Nechť $(G, \cdot, ^{-1}, 1)$ je grupa. Dokažte, že pokud prvek $e \in G$ splňuje $e \cdot g = g$ nebo $g \cdot e = g$ pro nějaké $g \in G$, pak $e = 1$.
2. Nechť $(G, \cdot, ^{-1}, 1)$ je grupa a $g \in G$. Dokažte, že pokud prvek $h \in G$ splňuje $h \cdot g = 1$ nebo $g \cdot h = 1$, pak $h = g^{-1}$.
3. Následující zčásti vyplněné tabulky zadávají nějakou binární grupovou operaci $\cdot$, tj. v buňce příslušné řádku x a sloupce y se nachází $x \cdot y$. Doplňte zbytek tabulky.

(a)	<table border="1" style="border-collapse: collapse; width: 100%; height: 100%;"> <tr> <td></td><td style="color: blue; text-align: center;"><i>a</i></td><td style="color: blue; text-align: center;"><i>b</i></td></tr> <tr> <td style="color: red; text-align: center;"><i>a</i></td><td></td><td></td></tr> <tr> <td style="color: red; text-align: center;"><i>b</i></td><td></td><td></td></tr> </table>		<i>a</i>	<i>b</i>	<i>a</i>			<i>b</i>		
	<i>a</i>	<i>b</i>								
<i>a</i>										
<i>b</i>										

(b)	<table border="1" style="border-collapse: collapse; width: 100%; height: 100%;"> <tr> <td></td><td style="color: blue; text-align: center;"><i>a</i></td><td style="color: blue; text-align: center;"><i>b</i></td><td style="color: blue; text-align: center;"><i>c</i></td><td style="color: blue; text-align: center;"><i>d</i></td></tr> <tr> <td style="color: red; text-align: center;"><i>a</i></td><td></td><td></td><td></td><td style="text-align: right;"><i>b</i></td></tr> <tr> <td style="color: red; text-align: center;"><i>b</i></td><td style="text-align: center;"><i>d</i></td><td style="text-align: center;"><i>c</i></td><td></td><td></td></tr> <tr> <td style="color: red; text-align: center;"><i>c</i></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr> <td style="color: red; text-align: center;"><i>d</i></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> </table>		<i>a</i>	<i>b</i>	<i>c</i>	<i>d</i>	<i>a</i>				<i>b</i>	<i>b</i>	<i>d</i>	<i>c</i>			<i>c</i>					<i>d</i>				
	<i>a</i>	<i>b</i>	<i>c</i>	<i>d</i>																						
<i>a</i>				<i>b</i>																						
<i>b</i>	<i>d</i>	<i>c</i>																								
<i>c</i>																										
<i>d</i>																										

(c)	<table border="1" style="border-collapse: collapse; width: 100%; height: 100%;"> <tr> <td></td><td style="color: blue; text-align: center;"><i>a</i></td><td style="color: blue; text-align: center;"><i>b</i></td><td style="color: blue; text-align: center;"><i>c</i></td><td style="color: blue; text-align: center;"><i>d</i></td><td style="color: blue; text-align: center;"><i>e</i></td><td style="color: blue; text-align: center;"><i>f</i></td></tr> <tr> <td style="color: red; text-align: center;"><i>a</i></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr> <td style="color: red; text-align: center;"><i>b</i></td><td></td><td style="text-align: center;"><i>c</i></td><td style="text-align: center;"><i>a</i></td><td style="text-align: center;"><i>e</i></td><td></td><td></td></tr> <tr> <td style="color: red; text-align: center;"><i>c</i></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr> <td style="color: red; text-align: center;"><i>d</i></td><td></td><td style="text-align: center;"><i>f</i></td><td></td><td></td><td></td><td style="text-align: right;"><i>b</i></td></tr> <tr> <td style="color: red; text-align: center;"><i>e</i></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr> <td style="color: red; text-align: center;"><i>f</i></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> </table>		<i>a</i>	<i>b</i>	<i>c</i>	<i>d</i>	<i>e</i>	<i>f</i>	<i>a</i>							<i>b</i>		<i>c</i>	<i>a</i>	<i>e</i>			<i>c</i>							<i>d</i>		<i>f</i>				<i>b</i>	<i>e</i>							<i>f</i>						
	<i>a</i>	<i>b</i>	<i>c</i>	<i>d</i>	<i>e</i>	<i>f</i>																																												
<i>a</i>																																																		
<i>b</i>		<i>c</i>	<i>a</i>	<i>e</i>																																														
<i>c</i>																																																		
<i>d</i>		<i>f</i>				<i>b</i>																																												
<i>e</i>																																																		
<i>f</i>																																																		

4. Rozhodněte, zda existuje unární operace $'$ a prvek e takové, aby následující čtverice byly grupami:
  - (a) $(\mathbb{Z}, -, ', e)$,
  - (b) $(\mathbb{Q} \setminus \{0\}, *, ', e)$, kde $a * b = |a \cdot b|$,
  - (c)* $(\mathcal{P}(X), \Delta, ', e)$, kde $\mathcal{P}(X)$ je množina všech podmnožin množiny X a Δ je symetrická differenční operace: $A \Delta B = (A \cup B) \setminus (A \cap B)$.
5. Jaký řád mají následující prvky?
  - (a) $(1\ 2\ 3\ 4)(5\ 6\ 7)(8\ 9)$ v S_9 ,
  - (b) $(1\ 2\ 3\ 4)(5\ 6\ 7)(8\ 9)$ v A_{2020} ,
  - (c) 4 a 15 v $\mathbb{Z}$,
  - (d) 4 a 15 v $\mathbb{Z}_{75}$,
  - (e) 7 v $\mathbb{Z}_{20}^*$,
  - (f) rotace o 144° v D_{10} ,
  - (g) rotace o 144° v D_{20} ,
  - (h) prvek k v kvaternionové grupě $\mathbf{Q}$,
  - (i) matice $\begin{pmatrix} 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \\ 1 & 0 & 0 \end{pmatrix}$, $\begin{pmatrix} -1 & 0 & 0 \\ 0 & -\frac{1}{2} & -\frac{\sqrt{3}}{2} \\ 0 & \frac{\sqrt{3}}{2} & -\frac{1}{2} \end{pmatrix}$, $\begin{pmatrix} 1 & 1 & 0 \\ 0 & 1 & 1 \\ 0 & 0 & 2 \end{pmatrix}$ a $\begin{pmatrix} 0 & 0 & i \\ 0 & -1 & 0 \\ 1 & 0 & 0 \end{pmatrix}$ v $\mathbf{GL}_3(\mathbb{C})$,
  - (j) dvojice $((1\ 2\ 3)(4\ 5), (1\ 2\ 3\ 4))$ v direktním součinu $S_5 \times S_4$.

6. Doplňte následující tabulkou, kde v buňce v řádku k a sloupci $\mathbf{G}_n$ bude nejmenší $n \in \mathbb{N}$ takové, že grupa $\mathbf{G}_n$ bude obsahovat prvek řádu k . Předpokládejte, že $\mathbf{D}_{2n}$ je definováno jen pro $n \geq 3$.

	$\mathbf{S}_n$	$\mathbb{Z}_n$	$\mathbf{D}_{2n}$	$\mathbf{GL}_n(\mathbb{R})$	$\mathbf{GL}_n(\mathbb{C})$	$\mathbf{SL}_n(\mathbb{C})$
2						
4						
11						
12						
1024						

- 7.* Nechť $(G, \cdot, ^{-1}, 1)$ je konečná grupa a H neprázdná podmnožina G . Dokažte, že H tvoří podgrupu G právě tehdy, když je uzavřená na operaci $\cdot$ (tj. $\forall x, y \in H : x \cdot y \in H$).
- 8.* Nalezněte grupu G a její podmnožinu H , která bude uzavřena na grupovou operaci, ale nepůjde o podgrupu.
- 9.* Dokažte, že grupa, ve které má každý nejednotkový prvek řád 2, je už nutně komutativní.